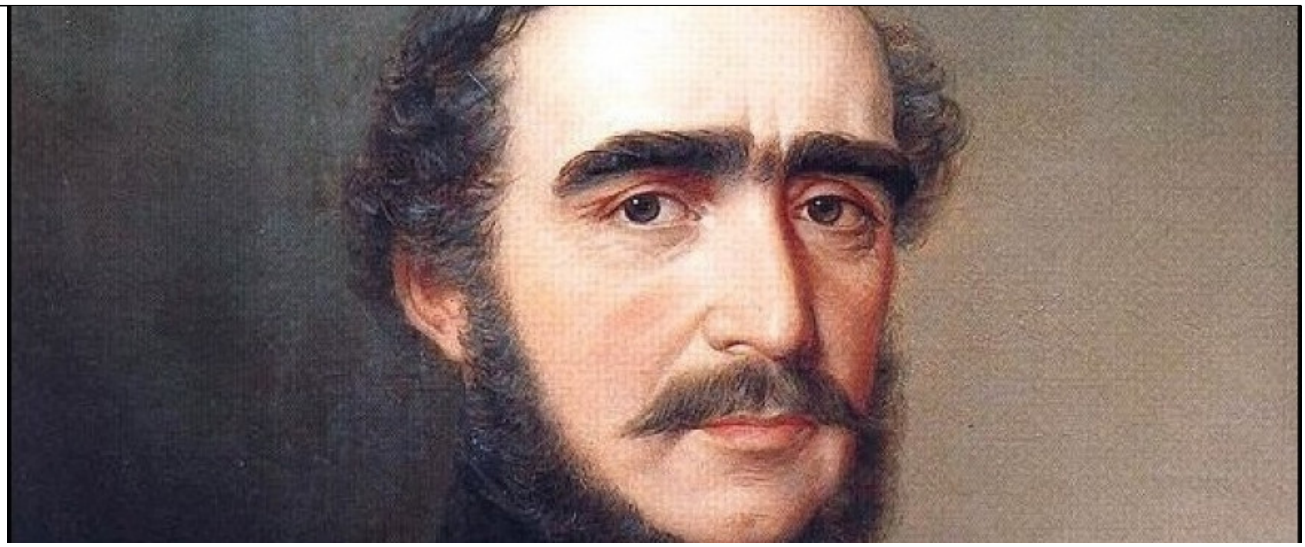

Széchenyi imája

2023 április 17. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Mondhatta volna persze magyarul is

Nagy a valószín?sége annak, hogy 1840. augusztus 20-án éjjel Széchenyi németül mondta a Miatyánkot.

Múlt heti jegyzetemben Széchenyi Istvánról írtam. Ezen a héten is vele folytatom annak kapcsán, hogy a húsvéti elcsöndesedés és öröm az imádságok id?szaka is volt. A gróf 1840. augusztus 20-án, névnapján, hetven embert látott vendégül az elkészült nagycenki kastélyában. Misével és imával kezd?dött a nap, imával kellett befejez?dnie. Széchenyi megköszönhette a Teremt?nek, hogy barátaival ülhette meg az István-napot. „Mindenható Isten, hallgasd meg mindennapi imádságomat” – írta 1826. december 10-én a naplóban, és így kezdhette 1840. augusztus 20-a éjszakáján is. És folytathatta a Miatyánkkal.

Milyen nyelven mondta a Miatyánkot? – tehetem fel a kérdést. Mostanában olvastam, hogy szitkozódni az ember csak az anyanyelvén tud, ahogy számolni (lásd a tudós Teller Ede egyik interjúját) és imádkozni is. A kérdésre adott válasz tehát az lenne, hogy Széchenyi magyarul mondta a Miatyánkot?

A magyar nyelv – a német mellett – a gyermekkor, a tanulmányok, az otthoni társalgások gyümölcse, még ha felejtette is kés?bb, hogy aztán újra nekifogjon. „Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, / szenteltessék meg a te neved. / Jöjjön el a te országod…” Padányi Viktor írja egyik tanulmányában, hogy „a fiú, aki tízéves korában még t?rhet?en törte nemzete nyelvét, húszéves korára majdnem teljesen elfelejt magyarul beszélni”.

Az ima – gondolom – más. Azt nem lehet elfelejteni. Nyilvánvaló persze, hogy a gróf németül is tudja a Miatyánkot. „Vater unser, der du bist in dem Himmel, / geheiligt werde deine Name, / zukomme uns dein Reich…” S?t, latinul is mondhatta a pesti piarista gimnázium magántanulójaként, és hallhatta a templomokban, ahová gyakran járt, hogy aztán 1830-ban, 39 éves korában ismét nekiálljon – latinul tanulni. „Pater noster, qui es in coelis, / sanctificetur nomen tuum. / Adveniat regnum tuum…” De mivel francia- és olasztanára a szül?i házban egy Antoine Poupar nev? francia pap volt, no meg a szóban forgó id?ben a francia és az olasz klasszikusokat már eredetiben olvasta, talán nem járok messze az igazságtól, ha feltételezem, hogy ez utóbbi két nyelven is megtanulta a Miatyánkot. „Notre pere qui etes aux cieux, / que votre nom soit sanctifié…” „Padre nostro che sei ne’ cieli, / sia santificato il tuo nome…” Nota bene, az sem elképzelhetetlen, hogy angolul is tudja: „Our Father wich are in heaven…”

Mindezek tudatában nagy a valószín?sége annak, hogy 1840. augusztus 20-án éjjel Széchenyi németül mondta a Miatyánkot. Mondhatta volna persze magyarul is. Ha magyarul kezdte, folytathatta németül, ha németül kezdte, folytathatta magyarul. Elmondhatta csaknem az egész imát az egyik nyelven és befejezhette a másikon. Ugyanígy fordítva. Az azonban elképzelhetetlen, hogy keverte volna a magyar és a német nyelvet. Egyértelm?en kizárhatjuk a latint, a franciát, az olaszt és az angolt. Marad a magyar és a német. Mivel azonban az anyanyelve német volt, gyermekkorában németül imádkozott, és a naplóját is németül írta, minden bizonnyal németül suttogta el a Miatyánkot.

1821. október 10-én a következ?ket jegyzi meg a naplóban: „Wesselényit el?készítettem, hogy ne botránkozzék meg, ha én esténként letérdelek, szokásom szerint imádkozni. […] Egyetértettünk, hogy az embernek gyakran és buzgón kell imádkoznia.” Találóan írja Pilinszky János, hogy: „Csodálatos er?tere és szótlan csendje van az imádságnak, […] amely ugyanakkor az egyedül tiszta beszéd Isten és ember, ember és minden ember között.”

K? András

A szerz? újságíró

www.magyarhirlap.hu

Ajánló